KOP-iści w Powstaniu Warszawskim

01.08.2018 Krzysztof Grzech

Kultywując pamięć o bohaterach Powstania Warszawskiego, nie zapominamy o żołnierzach Korpusu Ochrony Pogranicza, którzy podczas powstańczego zrywu w 1944 roku walczyli o wyzwolenie stolicy spod brutalnej niemieckiej okupacji. Poniżej przywołujemy osiem sylwetek oficerów KOP, którzy po kampanii wrześniowej 1939 roku kontynuowali walkę w konspiracji o wolność i niepodległość Polski.

mjr/ppłk Karol Błasiński – pozostał w kraju pod okupacją niemiecką i włączył się do działalności konspiracyjnej. W kampanii wrześniowej 1939 r. zastępca dowódcy i p.o. dowódcy 1. pułku kawalerii KOP, w konspiracji w ZWZ – AK, inspektor – dowódca lewego brzegu Wisły Okręgu Warszawa AK. Poległ 6 sierpnia 1944 roku w Powstaniu Warszawskim.

por. Janusz Chyczewski - pozostał w kraju pod okupacją niemiecką i włączył się do działalności konspiracyjnej. W kampanii wrześniowej 1939 roku II adiutant 2. pułku piechoty Korpusu Ochrony Pogranicza, w ZWZ – AK oficer organizacyjny w sztabie Obwodu Ochota Okręgu Warszawa Armii Krajowej, uczestnik Powstania Warszawskiego.

por./kpt. Lucjan Giżyński - pozostał w kraju pod okupacją niemiecką i włączył się do działalności konspiracyjnej. Od 1937 r. służący w Korpusie Ochrony Pogranicza, w kampanii wrześniowej 1939 roku dowódca plutonu, następnie kompanii III batalionu 96. pułku piechoty rezerwowej 38. dywizji piechoty rezerwowej (zmobilizowanej przez jednostki KOP), dowódca batalionu „Gozdawa” im. Stefana Czarnieckiego Armii Krajowej w Powstaniu Warszawskim.

mjr. ppłk Mieczysław II Sokołowski - pozostał w kraju pod okupacją niemiecką i włączył się

do działalności konspiracyjnej. Dowódca batalionu KOP „Wołożyn”, w kampanii wrześniowej 1939 r. dowódca III batalionu 2. pułku piechoty KOP, oficer ZWZ – AK, od 1940 r. komendant Obwodu Ochota Okręgu Warszawa AK. Poległ w nocy 18/19 sierpnia 1944 roku w Powstaniu Warszawskim.

Do najwyższej funkcji w Armii Krajowej doszedł ppłk dypl. Karol Strusiewicz, w kampanii wrześniowej 1939 roku kwatermistrz Grupy KOP gen. bryg. Wilhelma Orlika-Rückemana, współzałożyciel tajnego KOP, następnie ZWZ – AK, w czasie Powstania Warszawskiego mianowany p.o. kwatermistrza (szefa Oddziału IV Kwatermistrzowskiego) sztabu Komendy Głównej AK (czwarty szczebel od góry w strukturze organizacyjnej AK). Po upadku Powstania Warszawskiego osadzony w Oflagu Woldenberg, zginął 30 stycznia 1945 r.

kpt./mjr Kazimierz Szternal, w kampanii wrześniowej 1939 roku dowódca kompanii przeciwpancernej 135. pułku piechoty rezerwowej (zmobilizowanego przez Centralna Szkołę Podoficerską KOP), następnie dowódca plutonu przeciwpancernego pułku „Sarny”, w 1940 roku był dowódcą kompanii broni towarzyszącej II Półbrygady Samodzielnej Brygady Strzelców Podhalańskich w bitwie o Narwik, w latach 1940 – 1943 więzień w obozie Miranda del Ebro (Hiszpania), cichociemny (skok w nocy z 30 kwietnia / 1 maja 1944 roku. W Powstaniu Warszawskim był szefem sztabu i zastępcą dowódcy pułku „Baszta” Armii Krajowej, p.o. dowódcy pułku „Baszta” i p.o. komendanta Obwodu Mokotów Okręgu warszawa AK, po uwolnieniu z niewoli niemieckiej ukończył ostatni kurs Wyższej Szkoły Wojennej w Wielkiej Brytanii.

mjr/ppłk Jerzy Uszycki - pozostał w kraju pod okupacją niemiecką i włączył się do działalności konspiracyjnej. W 1939 roku szef łączności w Dowództwie KOP, w kampanii wrześniowej 1939 roku szef łączności w sztabie Grupy Operacyjnej KOP gen. bryg. Jana Kruszewskiego, w konspiracji od 1940 roku w ZWZ – AK, od 1942 roku do zakończenia Powstania Warszawskiego Dowódca Wojsk Łączności i zastępca szefa Oddziału V Dowodzenia Ogólnego i Łączności sztabu Komendy Głównej AK.

mjr/ppłk Antoni Żurowski - pozostał w kraju pod okupacją niemiecką i włączył się do działalności konspiracyjnej. W kampanii wrześniowej 1939 roku dowódca batalionu KOP „Bereźne”, od 1939 r. w SZP - ZWZ - AK, zastępca komendanta, a od lutego 1944 r. komendant Obwodu Praga Okręgu Warszawa Armii Krajowej. Aresztowany 17 listopada 1944 roku przez NKWD i skazany 13 kwietnia 1945 roku przez Wojskowy Sąd Okręgowy w Lublinie na karę śmierci (zamieniona 14 czerwca na 10 lat więzienia), 26 lipca 1945 roku został odbity z transportu z warszawy do więzienia we Wronkach. Zrehabilitowany w 1958 roku.

Opracowanie: dr hab. Andrzej Krzysztof Kunert

Rada Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa